

Practical Law:

Rambam, Forbidden Relations, Chapter 22

(1) [In an unknown area (see Magid Mishnah)] a Jewish child may not be given over to a *kuti* in order to teach him a book or to teach him a trade, because all of them are suspect of homosexuality. An animal may not be put up in the inns of *kutim*, even males by males and females by females. (2) An animal or a bird may not be given over to a *kuti* herdsman, even males to *kutim* men or females to *kutit* women, because all of them are suspect of bestiality, and, as we have already explained, they are forbidden from homosexuality and from bestiality, and it says, “do not place a stumbling block before a blind person.” (Leviticus 19:14) (3) Why may one not give over a female animal to a *kutit* woman? Because they are all presumed to be adulterous, and when the adulterer comes to lie with this *kutit* woman, he may not find her and [so] may lie with the animal instead; or even if he does find her, he may lie with the animal.

הלכה

הרמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כב

א אין מוסרין תינוק ישראל לנכרי ללמדו ספר וללמדו אומנות. מפני שכלן חשודים על משכב זכור. ואין מעמידין בהמה בפונדקיות של נכרים ואפילו זכרים אצל זכרים ונקבות אצל נקבות: ב ואין מוסרין בהמה חיה ועוף לרועה נכרי אפילו זכרים לנכרי ונקבות לנכרית מפני שכלן חשודין על הרבעת בהמה וכבר ביארנו שהן אסורין בזכור ובבהמה. ונאמר (ויקרא יט) ולפני עור לא תתן מכשול: ג ומפני מה אין מוסרין בהמה נקבה לנכרית מפני שכלן בחזקת נואפים וכשיבא הנואף לשכב עם נכרית זו אפשר שלא ימצאנה וישכב עם הבהמה. או אפילו ימצאנה ישכב עם הבהמה:

ACHAREI FOR MONDAY

אחרי ליום שני

TORAH

תורה

יבין בקריאת ארבעה פסוקים אלו שהם כנגד ד דמילוי יוד דשם ב"ן להשאר בו הארה מתוספת הרוח משבת שעברה

וּלְקַח אֶת־שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים וְהַעֲמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְדֹהָ פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד: ח וְנָתַן אֶהָרָן

וּ יִסֵּב יַת תְּרִין צְפִירִין וְיָקִים תְּהוֹן קָדָם יי בְּתַרְע מִשְׁפָּן זְמָנָא: ח וַיִּתֵּן אֶהָרָן עַל תְּרִין

(7) And he will take the two he-goats, and position them before the Lord at the entrance to the Tent of Appointment. (8) And Aharon will place lots upon the

RASHI

(8) **And Aharon will place lots upon the two he-goats** — *He positions one he-goat on his right-hand side, and one on his left. Then, he inserted both of his hands into a container [which contained two lots, one bearing the inscription “to the Lord” and the other “to Azazel.” These lots were mixed up, and Aharon, with both hands inside the container,] took one lot in his right hand and the other in his left hand. Then, he placed*

רש"י

(ח) וְנָתַן אֶהָרָן עַל שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים גְּרִלוֹת. מַעֲמִיד אֹהֶד לְיָמִין וְאֹהֶד לְשְׂמָאל, וְנָתַן שְׁתֵּי יָדָיו בְּקַלְפֵי, וְנוֹטֵל גְּזֵרֶל בְּיָמִין וְחִבְרוּ בְּשְׂמָאל, וְנָתַן עֲלֵיהֶם אֶת

צִפְרִין עֲדָבִין עֲדָבָא חַד
 לְשִׁמָּא דִּי וְעֲדָבָא חַד
 לְעֻזְאוֹל: ט וַיִּקְרַב אַהֲרֹן יָת
 צִפְרָא דִּי סְלִיק עֲלוּהִי עֲדָבָא
 לְשִׁמָּא דִּי וַיַּעֲבֹדְנִיהָ חֲטָאתָא:
 י וַצִּפְרָא דִּי סְלִיק עֲלוּהִי
 עֲדָבָא לְעֻזְאוֹל יִתְקַם כַּד חִי
 קָדָם יִי לְכַפֵּרָא עֲלוּהִי לְשַׁלַּח
 חֲטָאתָא לְעֻזְאוֹל לְמַדְבְּרָא:

עַל־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִים גְּרָלוֹת גּוֹרֵל אֶחָד לַיְדוּהָ
 וְגּוֹרֵל אֶחָד לְעֻזְאוֹל: ט וְהִקְרִיב אַהֲרֹן
 אֶת־הַשְּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרֵל לַיְדוּהָ
 וַעֲשָׂהוּ חֲטָאתָא: י וְהַשְּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו
 הַגּוֹרֵל לְעֻזְאוֹל יַעֲמַד־חַי לְפָנַי יְדוּהָ לְכַפֵּר
 עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לְעֻזְאוֹל הַמִּדְבָּרָה:

two he-goats: one lot for the Lord, and the other lot for *Azazeil*. (9) And Aharon will bring the he-goat upon which the lot for the Lord came up, and designate it as a sin-offering. (10) And the he-goat upon which the lot to *Azazeil* came up, will be positioned while still alive, before the Lord, to [initiate] atonement [by confessing] upon it, and to cast it off to *Azazeil*, into the desert.

RASHI

these [lots] upon the he-goats: The goat upon which [he placed the lot with the inscription] "to the Lord," would be for God, while the one upon which [he placed the lot with the inscription] "to Azazeil," would be sent to Azazeil (Yoma 39a); Azazeil — This is a strong and hard mountain, with a high cliff, as the Scripture says [in describing Azazeil] (verse 22 below), "ארץ גזרה," meaning a cut-off land [i.e., as well as the figurative meaning, here it also has the meaning of cut-off physically, craggy] (Torat Kohanim

16:28; Yoma 67b). (9) ועשהו חטאת — means: When he places the lot upon that he-goat, he designates the goat by calling it [a sin-offering], saying, "To the Lord — a sin-offering" (Yoma 39a). (10) יעמד חי — [is to be understood] like יעמד חי [i.e., the word יעמד is in the hofal conjugation, which is a passive form, meaning that the goat] was "stood up by others" [i.e., it was positioned. Thus,] the Targum translates it as, יתקם כד חי, "will be stood up while alive." And what does the verse teach us when it says "alive?" Well, since Scripture tells us that this goat must be cast off to Azazeil, and we do not know whether it was being cast off to be killed or to remain alive, therefore, Scripture says, "will be positioned while still alive," [as if to say that] it is to be positioned alive [and will remain alive only] until it is cast off. From here, we learn that this goat was cast off to its death (Torat Kohanim 16:26). לכפר עליו — [literally, "to effect atonement upon it," here meaning] that he must confess upon it, as Scripture says (verse 21 below), "and confess upon it" (Torat Kohanim 16:27; Yoma 40b)

רש"י

שְׂכָתוּב בּוּ "לְשֵׁם", הוּא לְשֵׁם, וְאֵת שְׂכָתוּב בּוּ
 "לְעֻזְאוֹל", מִשְׁתַּלַּח לְעֻזְאוֹל: עֻזְאוֹל. (יּוֹמָא סו, ת"כ)
 הוּא הָר עַו וְקָשָׁה, צוּק גְּבִיהַ, שְׁנַאָמַר: "אַרְץ גְּזֵרָה",
 חֲתוּכָה: (ט) וַעֲשָׂהוּ חֲטָאתָא. בְּשִׁמְנִיחַ הַגּוֹרֵל עָלָיו,
 קוֹרָא לוֹ שֵׁם, וְאוֹמַר: "לַה' חֲטָאתָא": (י) יַעֲמַד חַי.
 כַּמּוֹ יַעֲמַד חַי", עַל יְדֵי אַחֲרִים; וְתַרְגּוּמוֹ: יִתְקַם כַּד
 חַי. (ת"כ) מַה תְּלַמּוּד לּוֹמַר חַי? לְפִי שְׁנַאָמַר:
 "לְשַׁלַּח אֹתוֹ לְעֻזְאוֹל", וְאִינִי יוֹדַע שְׁלוּחוֹ, אִם
 לְמִיתָה, אִם לְחַיִּים, לְכַר נְאֻמַּר: יַעֲמַד חַי" — עַמִּידָתוֹ
 חַי עַד שִׁישְׁתַּלַּח; מִכָּאן, שִׁישְׁלִיחוּתוֹ לְמִיתָה: לְכַפֵּר
 עָלָיו. שְׁיִתּוּדָה עָלָיו, בְּדַכְתִּיב: "וְהִתּוּדָה עָלָיו וְגו'":

PROPHETS Ezekiel 22

נביאים יחזקאל פרק כב

ז אבא ואמא אקילו בך
 לגיורא אניסו אונסא בגויך
 יתמין וארמלן אונאיא ביד:
 ח על קודשי בסרת וית יומי
 שביא דיילי אחילת: ט גברי
 אכלי קורצא היו ביד בדיל
 למשפך דם זכאי ובטוריא
 פלחו ביד לטעותא ארי עיצת חטאין עבדו בגויך: י ערית אבא גליאו ביד אתא טומאה עניאו ביד:

ז אב ואם הקלו בך לגר עשו בעשק בתוכך יתום
 ואלמנה הונו בך: ח קדשי בזית ואת שבתתי
 חיללת: ט אנשי רכיל היו בך למען שפך דם
 ואלההרים אכלו בך זמה עשו בתוכך: י ערות
 אב גלה בך טמאת הנדה ענוי בך:

(7) Father and mother are held light in you; they have dealt against the stranger with oppression in your midst; orphan and widow have they wronged in you. (8) You despised My holy things and profaned My Sabbaths. (9) Talebearers have been in you in order to shed blood, and in you they have eaten upon the mountains; in your midst they have held wicked plans. (10) Their fathers' nakedness they uncovered in you; they have afflicted the woman in her unclean period.

RASHI

רש"י

(9) In you they have eaten upon the mountains — And on the mountains they have worshipped in your midst, to pagan deities. זמה — Plans of wickedness.

(ט) ואלההרים אכלו בך. ובטוריא פלחו ביד לטעותא: זמה. עצות של רשעה:

WRITINGS Proverbs 25

כתובים משלי פרק כה

כב מטול דגומרי דנורא חתי
 אנת על רישיה ואלקא
 גשלמיה לך: כג רוחא
 גרביתא בטנא מטרא היכנא
 אפי כניסתא ולישנא
 מטשיא: כד טב למיתב על קרנא דאגרא מן דלמעמד עם אתתא תגרניתא וביתא

כב פי גחלים אתה חתה על-ראשו וידוה ישלם-
 לך: כג רוח צפון תחולל גשם ופנים נזעמים לשון
 סתר: כד טוב שבת על-פנת-גג מאשת מדונים

(22) For you will be scooping coals on his head, and the Lord will reward you. (23) As the north wind begets rain, so a backbiting tongue [begets] an angry countenance. (24) Sitting on the corner of a roof is better than a quarrelsome

RASHI

רש"י

(22) חתה. כמו לחתות אש מיקוד: ישלם לך. ישלימנו עמך שלא יתגבר עליך: (כג) תחולל. תוליד ותביא את הגשם: ופנים נזעמים וגו'. לשון הרע גורם שיהיה פנים של הקדוש ברוך הוא נזעמים: (כד) טוב שבת וגו'. על סלוק השכינה

(22) **Will reward you** — Will cause him to make peace [yashlimenu] with you, that he should not overpower you. (23) **Begets** — It begets and creates the rain. **An angry countenance, etc.** — Slander causes the countenance of the Holy One, blessed be He, to be angry. (24) **Sitting ... is better** — This is stated concerning the withdrawal of the Divine Presence.

(כב) חתה. כמו לחתות אש מיקוד: ישלם לך. ישלימנו עמך שלא יתגבר עליך: (כג) תחולל. תוליד ותביא את הגשם: ופנים נזעמים וגו'. לשון הרע גורם שיהיה פנים של הקדוש ברוך הוא נזעמים: (כד) טוב שבת וגו'. על סלוק השכינה

(קרי מְדִינָיִים) וּבֵית חֶבֶר: כֹּה מַיִם קָרִים עַל־נַפְשׁ עֵיפָה טְרָקָא: כֹּה מַיָּא קָרִירִי עַל נַפְשָׁא מְשַׁלְּהֵתָא הֵיכְנָא שְׁמוּעָתָא טַבְתָּא מִן אַרְעָא וּשְׁמוּעָה טוֹבָה מֵאַרְץ מְרַחֵק: רַחֵיקָתָא:

wife and a house of companionship. (25) As cold water to a faint soul, so is good news from a distant country.

RASHI

רש"י

Than a quarrelsome wife — *The nation of Israel, who dealt wickedly and provoked the Holy One, blessed be He. A house of companionship* — *A house in which they associated [idolatry] with the Divine Presence. (25) As cold water to a faint soul* — *It [cold water] revives a faint soul; so too, does good news.*

נֶאמַר: מֵאִשֶׁת מְדוּנִים. בְּנִסַּת יִשְׂרָאֵל שֶׁהִרְשִׁיעוּ אֶת מַעֲשֵׂיהֶם וְהִקְנִיטוּ לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וּבֵית חֶבֶר. בֵּית שְׁחָבְרוּ לְשִׁכְיָנָה: (כֹּה) קָרִים עַל נַפְשׁ עֵיפָה. הִיא מְשִׁיבָה הַנֶּפֶשׁ, כֵּן שְׁמוּעָה טוֹבָה:

Mishnah Eruvin, chapter 5

משנה עירובין פרק ה

(1) How does one extend the *techum* [i.e., Shabbat boundaries] of towns? [If] one house is [built] receding [into the city and] the other house protruding [outward], one tower built receding [into the wall, the other] tower built extending [out of the wall, or] if there were ruins [of old houses] ten handbreadths high [within a *karpeif* distance from the city, i.e., an area of seventy and a fraction cubits (see Eruvin 2:3, Chok vol. 5, pg. 235)] or bridges or mausoleums that contain residences [for the toll collector or guard], one extends the measurement from them [i.e., one draws a line from the outermost point of the city in each direction] in the form of a rectangular tablet so that one also gains the use of the corners. (2) A *karpeif* [the automatic extension of a city by seventy and a fraction cubits] is given to every town; these are the words of Rabbi Meir. However, the

א כִּיצַד מַעְבְּרִין אֶת הָעָרִים, בֵּית נִכְנַס בֵּית יוֹצֵא, פָּגוּם נִכְנַס פָּגוּם יוֹצֵא. הָיוּ שָׁם גְּדוּדֵי־גְבוּהוֹת עֲשָׂרָה טַפְחִים, וּגְשָׁרִים וּנְפֹשׁוֹת, שֵׁישׁ בְּהֵן בֵּית דִּירָה, מוֹצִיאִין אֶת הַמִּדָּה כְּנִגְדָן, וְעוֹשִׂין אוֹתָהּ כְּמִין טַבְּלָא מְרַבְּעַת, כְּדִי שִׁיחָא נִשְׁכַּר אֶת הַזְּווֹיֹת: ב נוֹתְנִין קַרְפֵּף לְעִיר, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻמְמִים אוֹמְרִים, לֹא אָמְרוּ

רבנו עובדיה מברטנורא

א כִּיצַד מַעְבְּרִין. לְשׁוֹן אִשָּׁה מַעוּבֶרֶת שְׂכָרִיסָה בּוֹלֵט. וְהָכִי קָאמַר, כִּיצַד יֵשׁ לָהּ עֵיבוֹר לְעִיר. אִם בֵּית נִכְנַס בֵּית יוֹצֵא וְכו'. כִּשְׁבָא לְצִיָּין סִימָן תְּחוּם הָעִיר וְבֵא לְמִדּוּד אֲלֵפִים חוֹצֵה לָהּ, אִם לֹא הִיְתָה חוֹמַתָּה חֻלְקָה, אֲלֵא בְּתִים סְמוּכִין וּמְחוּבְרִים וְיֵשׁ בֵּית נִכְנַס לְתוֹךְ הָעִיר יוֹתֵר מִחִבְרֵיו וְנִרְאִית בְּנִיסְתּוֹ פְּגוּמָה וְיֵשׁ בֵּית בּוֹלֵט וְיוֹצֵא לְחוּץ יוֹתֵר מִחִבְרֵיו: או פָּגוּם נִכְנַס פָּגוּם יוֹצֵא. שֵׁישׁ מִגְדָּלִים בּוֹלְטִים בְּחוּמָה, פְּעָמִים בּוֹלְטִים לְפָנִים פְּעָמִים לְחוּץ: או שְׁהִיוּ שָׁם. לֵאמֹר הַקְּרָנוֹת שֶׁל עִיר: גְּדוּדֵי־גְבוּהוֹת. שְׂבָרֵי חוּמָה שֶׁל חֶרְבוֹת בְּתִים, וְיִשְׁנֵן תוֹךְ שְׁבָעִים אַמָּה וְשִׁירִיִּים לְעִיר: או נְפֹשׁוֹת. בְּנִין שְׁעוֹשִׂין עַל הַקֶּבֶר. וְהוּא שִׁיחָא בְּהֵן בֵּית דִּירָה: מוֹצִיאִין אֶת הַמִּדָּה כְּנִגְדָן. אִם הַבְּלִיטוֹת הִלְלוּ אֶצֶל קֶרֶן מִזְרָחִית צְפוֹנִית, רוֹאִים כִּאִילוּ יֵשׁ עוֹד בְּלִיטָה אַחֶרֶת כְּנִגְדָה בְּקֶרֶן מִזְרָחִית דְּרוּמִית וְחוּט מִתּוֹךְ מוּזוּ לִזוֹ, וּמוֹדֵד מִן הַחוּט וְלְחוּץ, כְּדִי שִׁיחָא הַתְּחוּם שׁוֹה לְשֵׁתֵי הַקְּרָנוֹת וְלֹא יִהְיֶה כֵּאֵן אֲרוּךְ וְכֵאֵן קָצֵר: וְעוֹשִׂין אוֹתָן הַתְּחוּמִין. מְרוּבְּעִים, שִׁיחָא אֲלֵפִים לְצַדִּים כְּבִאמְצַע. וְלֹא עִגּוּלִים, שִׁיחָא לְהֵן אֲלֵפִים בְּאִמְצַע, וּבְצַדִּים הֵם מִתְמַעְטִים כְּדֶרֶךְ דְּבֵר עִגּוּל: ב נוֹתְנִין

Sages say: The law regarding *karpeif* was stated only when between two towns: [i.e.,] if this one has seventy and a fraction and this one has seventy and a fraction, the *karpeif* [of each] combines them into one [town, so that residents of one town can walk two thousand cubits past the other town. The *halachah* follows the view of the Sages.] (3) So too, where three towns are situated in the form of

a triangle: if [town A, the imaginary vertex angle, is situated above two other towns and is no further than two thousand cubits away, then, if hypothetically, one can lower city A in between the other two cities, B and C and now after this insertion, if] between the two outer towns there are one hundred and forty-one and a third cubits [i.e., if between (the lowered center) city A and city B there are no more than one hundred and forty-one and a third cubits, (i.e., a seventy and two thirds cubit extension for each city) and between A and C there are no more than one hundred and forty-one and a third cubits, then], the middle town causes all three to become as one. (4) [The two thousand cubit] Sabbath limit may be measured only with a [linen] rope of fifty cubits, neither shorter [one has a tendency to stretch it out very tight and will actually lengthen the Sabbath limit] nor longer [the weight of the rope will hang, thereby shortening the Shabbath limit] and one may measure only while holding the end of the rope at the level of his heart [because, if one would hold at the level of his head and the other at his heart, it would not be an accurate measurement]. If, in the course of measuring, the surveyor reached a valley or a [mound made up of fallen] wall [less than fifty cubits] he spans it [in the case of the valley, a person stands on either side, and measures the air space; in the case of a mound they hold up the rope with poles, even though one walking would have to walk a greater distance. If the valley or hill is greater than fifty cubits at the place where they are measuring, they may go to the beginning of the valley or hill where the span measures less than fifty and take the measurement there] and he resumes his measuring [at the original location];

רבנו עובדיה מברטנורא

קרפף לעיר. כל הבא למדוד תחומין מניח לעיר אויר של שבעים אמה ושיריים שהן שבעים אמה ושני שלישי אמה ומשם מתחיל למדוד אלפים אמה שנאמר (במדבר לה) מקיר העיר חוצה אלף אמה סביב, אמרה תורה תן חוצה ואחר כך מדוד, כלומר תן לה קרפף של שבעים אמה ושיריים ואחר כך מדוד משם והלאה: **לא אמרו קרפף אלא בין שתי עיירות.** שתי עיירות הסמוכות זו לזו נותנין שבעים אמה ושיריים לכל אחת כדי לחברן על ידי קרפיפות הללו להיות כעיר אחת והבא ללכת מאחת מהן [דרך] חברתה מודדים לו אלפים אמה מהוין לחברתה מפני ששתייהן כעיר אחת ע"י קרפיפות הללו שמחברין ביניהן. והלכה כחכמים שאין נותנין קרפף לעיר אחת אלא בין שתי עיירות בלבד: **ג וכן שלשה כפרים המשולשים.** לא משולשים ממש אלא שלישי עומד מרחוק כנגד בין החיצונים, וכל שאילו מכניס אמצעי לביניהן ואין בין זה לזה אלא מאה וארבעים ואחת אמה ושליש, שהן שבעים אמה ושני שלישים לזו ושבעים אמה ושני שלישים לזו, וכן לצד העיר החיצונה האחרת אין בין האמצעית לבינה אלא מאה וארבעים ואחת אמה ושליש, הרי שלשתן נחשבות כאחת, והיוצא מאחת מהן לילך דרך חברותיה מונה מחומת חברתה החיצונה. וכמה יהא בין האמצעית לחיצונית, אלפים אמה, דהואיל ויכולה לבוא אמצעית לחיצונית וחיצונית לאמצעית בלא עירוב אמרינן רואין כאילו אמצעית נתונה ביניהן. אבל אם רחוקה יותר מאלפים לא אמרינן רואין: **ד אין מודדים.** אלפים אמה של תחום שבת אלא בחבל של פשתן ארוך חמשים אמה: **לא פחות.** שכשהחבל קצר נמתח הרבה

קרפף, אלא בין שתי עירות, אם יש לזו שבעים אמה ושיריים, ולזו שבעים אמה ושיריים, עושה קרפף לשתייהן להיותן כאחת: ג וכן שלשה כפרים המשולשין, אם יש בין שנים החיצונים מאה וארבעים ואחד ושליש, עשה אמצעי את שלשתן להיותן כאחד: ד אין מודדין אלא בחבל של חמישים אמה, לא פחות ולא יותר. ולא ימדוד אלא כנגד לבו. הנה מודד והגיע לגיא או לגדר, מבליעו וחוזר למדתו.

if he reaches a mountain, he spans it [as above] and resumes his measuring [at the original location. When do we say the law, that the surveyors may leave their places to measure at another location and then return to resume their measuring?] Only when they do not go beyond the Sabbath limit [people seeing the surveyors will assume incorrectly

that the area they are measuring is within the *techum*]. If he is unable to span it [i.e., it is a very large mountain] — in connection with this Rabbi Dostai bar Rabbi Yannai stated in the name of Rabbi Meir: I have heard that hills are treated as though they were pierced [i.e., it is measured with a rope of four cubits, one raises one end to heart level, the second, standing higher on the mountain, lowers the rope to foot level thereby assuring that the rope is level at all times and then they keep repeating this process].(5) [The Sabbath limit of a town] is measured only by an expert. If he extended the [Sabbath] limit at one point [the northeast corner] and shortened it at another point [the northwest corner], the extended limit is observed [and the northwest corner is extended]. If [two experts measured and] there was a greater distance for one and a shorter distance for the other, the greater distance is observed. Furthermore, even a slave or a maid are believed when they say “The Sabbath limit reached

(הגיע להר, מבליעו וחוזר למדתו), ובלבד שלא יצא חוץ לתחום. אם אינו יכול להבליעו, בזה אמר רבי דוסתאי בר רבי ינאי משום רבי מאיר, שמעתי שמקדרין בהרים: ה אין מודדין אלא מן הממחה. רבה למקום אחד ומעט למקום אחר, שומעין למקום שרבה. רבה לאחד ומעט לאחר, שומעין למרבה. אפלו עבד, אפלו שפחה, נאמנין לומר, עד כאן תחום

רבנו עובדיה מברטנורא

ומאריך (האמה) וצ"ל המדה: ולא יותר. כשהוא ארוך הרבה מכפיל באמצעיתו ומתקצר: אלא כנגד לבו. קבעו לו חכמים מקום לשום ראש החבל כל אחד נגד לבו, שאם יתן זה כנגד צוארו, וזה כנגד רגליו החבל מתקצר והתחומין מתמעטין: לגדר. חומת אבנים שנפלה ונעשית גל גבוה ומשופע: מבליעו. אם אינו רחב חמשים אמה משפתו אל שפתו מלמעלה, אף על פי שיש במדרונו הלוך יותר מאלף, אין אומרים תעלה מדת מדרונו למדת התחום, אלא זה יעמוד על שפתו מכאן וזה יעמוד על שפתו מכאן ויבליעו מדרונו בחבל אחד: וחוזר למדתו. מודקני חוזר למדתו, משמע שאם היה רחבו כנגד העיר יותר מחמשים ואינו יכול להבליעו שם בחבל ובאחד מראשיו שלא כנגד העיר יכול להבליעו שם בחבל הולך ומבליע שם ומודד והולך שם משפתו והלאה עד כנגד המקום שכלה בו רוחב הגיא כנגד העיר וחוזר למדתו כנגד העיר ומשלים את מדת תחומיה: הגיע להר מבליעו. והוא שלא יהיה הר זקוף הרבה אלא משופע שבהלוך חמש אמות ממנו לא יגבה אלא עשרה טפחים, אבל אם הוא זקוף עד שבפחות מהלוך חמש אמות זקוף עשרה טפחים אינו מבליעו אלא אומדו בלבד והולך: והוא שלא יצא חוץ לתחום. כשהולך המודד להבליע החר או הגיא לא יצא חוץ לתחום למקום שראשי הגיא קצרים שיכול להבליעם שם כדי שיחזור אח"כ למדתו כנגד העיר, גזירה מפני שהרואה אותו מודד והולך שם יאמר שמדת תחומים של צדי העיר באה עד כאן: בזה אמר רבי דוסתאי. בזה, למעוטי עיר מקלט ועגלה ערופה הקרובה אל החלל שאין מקדרין בהן: מקדרין. נוקבין, רואין כאילו נוקבין אותן ומודדים דרך הנקב, למעט מדת מדרונו, כדאמרינן בגמרא שמודדין אותו בחבל של ארבע אמות והתחתון מניח את החבל כנגד לבו והעליון כנגד רגליו וכן מודדין אותו כולו ארבע אמות ארבע אמות ארבע אמות ארבע אמות ומתמעט מדרונו של חצי קומת אדם. והלכה כר' דוסתאי: ה אין מודדין אלא מן המומחה. אדם הבקי במדידה. וגאון פירש מומחה לשון ומחה על כתף ים כנרת (במדבר לד), כלומר שמתכוונים למדוד התחומין לכתחלה מן המקום השווה והישר כדי שלא יהא צריך לקדר: וריבה למקום אחד ומיעט למקום אחר. שנמצאו סימני תחום זו ארוכין ובלטין מכנגד סימני תחום קרן שכנגדה: שומעין למקום שריבה. ומוציאין מדת הקצרה כנגדה, מפני שלא מתח מתחלה החבל כל צרכו. ותניא בתוספתא שהוא צריך למתחו בכל כוחו:

until here," since the Sages did not enact the law [of two thousand cubits (see Tosfot Yom Tov)] in order to add restrictions but in order to relax them [and therefore, when in question, we extend rather than shorten]. (6) If a town that belonged to an individual [i.e., an individual owned the real estate and leased out the town to the individual inhabitants] was converted into one belonging to many [they bought their homes]

one *eruv* [i.e., *shituf*] (see Chok vol. 5, pg. 336) permitting the inhabitants to carry] may be provided for all the town [i.e., they make the *eruv* as they did previously when the town belonged to an individual, the town retaining its status as a private town] but if a town belonged to many and was later converted into one belonging to an individual, we may not make a single *eruv* for the whole town [since a single *eruv* cannot be made for a public town and this town still retains its status as a public town] unless a section of it, such as the size of the town of Chadashah in Judea which contains fifty residents is excluded [from the area of the *eruv*; the Rabbis instituted this law lest the people in this type of town forget that it is prohibited to carry] so said Rabbi Yehudah. Rabbi Shimon says: Three courtyards each of which contain two houses [must be excluded. The *halachah*, is that the exclusion of one courtyard containing one house is sufficient]. (7) If a man [returning home as the Sabbath set] was [in open field] in the east [and had previously] instructed his son, "Prepare for me an *eruv* [*techum*] in the west" [or if he was] in the west and he instructed his son, "Prepare for me an *eruv* in the east;" if the distance between him and his house was [within] two thousand cubits and the [distance between him and his] *eruv* was more than this, he is permitted to proceed to his house, but forbidden to proceed to the *eruv*. If the distance

שָׁבֵת, שֶׁלֹּא אָמְרוּ חֻקִּים אֶת הַדָּבָר לְהַחמיר אֶלָּא לְהַקֵּל: וְעִיר שֶׁל יָחִיד וְנַעֲשֶׂת שֶׁל רַבִּים, מְעַרְבִין אֶת כָּלָהּ. וְשֶׁל רַבִּים וְנַעֲשֶׂת שֶׁל יָחִיד, אֵין מְעַרְבִין אֶת כָּלָהּ, אֶלָּא אִם כֵּן עָשָׂה חוּצָה לָהּ כְּעִיר חֲדָשָׁה שֶׁבִיהוּדָה, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ חֲמִשִּׁים דְּיִוְרִים, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר, שֶׁלֹּשׁ חֲצֵרוֹת שֶׁל שְׁנֵי בָתִּים: ז' מִי שֶׁהָיָה בְּמִזְרָח וְאָמַר לְבָנוֹ, עָרֵב לִי בְּמַעְרֵב, בְּמַעְרֵב וְאָמַר לְבָנוֹ, עָרֵב לִי בְּמִזְרָח, אִם יֵשׁ הֵימְנוּ וּלְבֵיתוֹ אֲלָפִים אַמּוֹת, וְלַעֲרוֹבוּ יוֹתֵר מִכָּאן, מִתֵּר לְבֵיתוֹ

בנו עובדיה מברטנורא

ריבה לאחד ומיעט לאחר. הכי קאמר, ריבה אחד ומיעט אחר, שמדדו שני בני אדם מומחים, זה ריבה וזה מיעט: **ו עיר של יחיד.** כגון שאדם אחד קנה כולה והוא משכיר כל בתיה לבני אדם הדירים בה. ואחר כך נעשית של רבים: **מערבין את כולה.** כדרך שהיו מערבין כשהיתה של יחיד שלא היתה צריכה שיור: **אין מערבין את כולה.** שאסור לערב עיר של רבים אם אין משייר בה בתים ידועים בלא עירוב, דההוא שיור הוי היכר דטעמא משום עירוב הוא, ולא תשתבח תורת רשות הרבים. וזו הואיל והיתה של רבים והיתה צריכה שיור אע"ג דהשתא היא של יחיד נוגת כבתחלה: **אלא אם כן עשה חוצה לה** שיור שלא עירבו עם שאר העיר). ורבותא קמשמע לן שאפילו שיור של חוצה לה מועיל לשאר העיר: **כעיר חרשה שביהודה.** עיר היתה ביהודה ושמה חרשה ולא היו בה אלא חמשים דיורים והיא העיר היותר קטנה שבכל ארץ יהודה והיא היתה שיור לעיר גדולה הסמוכה לה והוא שיעור השיור שצריך לשייר בעיר שלא יערבו עם האחרים משום הכירא: **ר' שמעון אומר שלש חצרות וכו'.** ופסק ההלכה אפילו בית אחד בחצר אחת הוי שיור. ועיר שאין זה אלא פתח אחד בלבד אפילו היתה של רבים אינה צריכה שיור: **ז' מי שהיה במזרח.** בשדה, וקדש עליו שם היום והוא רחוק מעירובו יותר מאלפים והרי אין עירובו עירוב כיון שאינו יכול לילך ולטילו, היא ליה שבינתו בביתו שהרי בתחום ביתו הוא עומד ומסתמא בביתו ניחא ליה שתהא שבינתו כשאין עירובו עירוב: **אסור לביתו.** למנות אלפים לכל רוח: **בעבורה של עיר.** באחד מן הבתים העומדים בתוך שבעים

to his *eruv* was [within] two thousand cubits and [the distance to] his house more than this, he is forbidden to proceed to his house, but is permitted to proceed to his *eruv*. If a man deposits his *eruv* within the [Sabbatic] extension of town [i.e., the *karpeif*, see above] his act is of no consequence [since he has two thousand cubits from there, regardless]. If he deposited it even only one cubit beyond the limit, he loses what he gains

[i.e., if one placed an *eruv* one thousand cubits from the eastern border of the town, he may now walk two thousand cubits from his *eruv* which is three thousand cubits from the city, a gain of one thousand cubits; however, (if, two thousand cubits from the location of his *eruv* to the west, ends at the end of town) he may now only proceed past the town to the west one thousand cubits (the town itself is considered as four cubits) instead of the normal two thousand, had he not made the *eruv*, a loss of one thousand cubits toward the west (if, however, two thousand cubits from the location of his *eruv* to the west ends in the middle of town he may not proceed further than that point, see next Mishnah)]. (8) The people of a large town [where there is a small town nearby and this small town's boundaries are within two thousand cubits of the large city] may walk through the entire small town [when the small town is within the large town's two thousand cubits, the small town is considered as four cubits], but the people of the small town may not walk through the entire large town [they may only walk two thousand cubits from their town and if this point ends in the middle of the large city, they may not proceed further]. When is this so [that the man from the small town may not walk through the entirety of the large town]? [When he walks solely on the basis of the boundary of his town.] If however, a man from the large town deposited his *eruv* in the small town, [or if a man from the] small town deposited his *eruv* in a large town [in both cases], he may walk through its entirety and two thousand cubits beyond it. Rabbi Akiva rules: He is allowed to walk no further than two thousand cubits from the place of his *eruv* [Rabbi Akiva

ואסור לערובו. לערובו. אלפים אמה ולביתו יותר מכאן, אסור לביתו ומותר לערובו. הנותן את ערובו בעבורה של עיר, לא עשה ולא כלום. נתנו חוץ לתחום, אפלו אמה אחת, מה שנשפר הוא מפסיד: ח אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה, ואין אנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר גדולה. כיצד, מי שהיה בעיר גדולה ונתן את ערובו בעיר קטנה, בעיר קטנה ונתן את ערובו בעיר גדולה, מהלך את כלה וחוצה לה אלפים אמה. ורבי עקיבא אומר, אין

רבנו עובדיה מברטנורא

אמה ושיריים: לא עשה ולא כלום. שהרי בלא עירוב נמי יש לו מן העיר אלפים לכל רוח, וכל העיר עם עבודה נחשבים לו כארבע אמות: נתנו חוץ לתחום. חוץ לעבודה של עיר. והכי מפרש לה בגמרא: מה שנשפר. לרוח זה מפסיד לרוח שבנגדה. שהרי מונה מן העירוב אלפים לכל רוח, ואם נתנו בסוף אלף למזרח נמצא שכלות אלפים של מזרח בסוף שלשת אלפים לעיר ונשחבר אלף, ואלפים של מערב כלות בסוף אלף של מערב העיר, והפסיד אלף. וקמשמע לן דאין העיר עולה בחשבון האלפים של מערב אלא כולה כארבע אמות. והני מילי, כשאין כלות האלפים שמן העירוב לצד העיר אלא בסוף העיר או חוצה לה, אבל אם כלות באמצע העיר או באיזה מקום בתוכה, אינו יכול לילך בתוך העיר אלא עד מקום שכלות האלפים אמה של עירוב, ותו לא. כדתנן בסמוך: ח אנשי עיר גדולה. שהיתה להן עיר קטנה בתוך אלפים ויוצאים מעירן ומונין והולכים דרך הקטנה הסמוכה, מהלכין את כל העיר הקטנה הסמוכה להן כארבע אמות, ומשלימים מרתן חוצה לה: ואין אנשי עיר קטנה מהלכין את הגדולה, כולה כארבע אמות, לפי שמדת תחומין כלה באמצע עיר גדולה לפיכך אין עיר גדולה נחשבת להם כארבע אמות ואין הולכים בה אלא עד

maintains that the rule that an entire city is considered four cubits, are only for people actually residing there. However, if one merely places his *eruv* there, the town is not considered as four cubits for him]. (9) Said Rabbi Akiva to them: Do you not agree with me that if a man deposited his *eruv* in a cave he may walk no further than two thousand

לו אלא ממקום ערובו אלפים אמה: ט אמר להן רבי עקיבא, אי אתם מודים לי בנותן ערובו במערה, שאין לו ממקום ערובו אלא אלפים אמה. אמרו לו, אימתי, בזמן שאין בה דיוורין, אבל יש בה דיוורין מהלך את כלה וחוצה לה אלפים אמה. נמצא קל תוכה מעל גבה. ולמודד שאמרו נותנין לו אלפים, שאפילו סוף מדתו כלה במערה:

cubits from the place of his *eruv* [i.e., the cave itself is not considered as four cubits]? They replied: When is this the case? Only where no people [can] dwell therein, but where people [can] dwell therein one may walk through all of it and two thousand cubits beyond it. Thus it follows that [where an *eruv* is deposited] within the cave the law is more lenient than [where one is deposited] on the top of the cave [because in the first case, the entire cave, as large as it may be, is only considered as four cubits]. And to the one measuring of whom [the Rabbis] have [previously] spoken [in Mishnah 8, referring to the one who resides in the small town that he is allowed only] a distance of two thousand cubits, even if the end of his [permitted] measure [i.e., two thousand cubits] terminated within a cave [and the cave itself is not considered as four cubits].

רבנו עובדיה מברטנורא

סוף תחומן: כיצד מי שהיה בעיר גדולה. מתניתין חסורי מחסרא והכי קתני, אנשי עיר גדולה מהלכין את כל עיר קטנה ואין אנשי עיר קטנה מהלכין את כל עיר גדולה, במה דברים אמורים במועד אלפים אמה, אבל הנותן עירובו בתוך העיר, בין נתנו אנשי עיר גדולה עירובן בקטנה, בין נתנו אנשי עיר קטנה עירובן בגדולה, מהלכין כל העיר שהעירוב מונח בה כארבע אמות, כיצד, מי שהיה מעיר גדולה ונתן את עירובו בעיר קטנה וכו': ורבי עקיבא. חולק על תנא קמא וסבר שאין העירוב עושה העיר שהוא מונח בה כארבע אמות ואין מונים אלפים אלא ממקום העירוב. ואין הלכה כר' עקיבא: ט אימתי בזמן שאין בה דיוורים. שנפרצו מחיצותיה ואינה ראויה לדיוורין. שאם ראויה לדיוורין אע"פ שאין בה עבשיו דיוורין אינה נחשבת כולה אלא כארבע אמות לדברי חכמים. וכן עיר שאין יושב בה ויש לה חומה סביב שנתן בה עירובו נחשבת כארבע אמות, ואפילו היא גדולה כאנטוכיא: נמצא קל תוכה מעל גבה. דאילו גבה של מערה אם נתן שם עירובו אין לו אלא אלפים אמה ממקום עירובו, דגבה אינו ראויה לדיוורין. ותוכה מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה: ולמודד שאמרו. אע"פ שחולקים חכמים על רבי עקיבא בנותן עירובו בעיר לומר שכל העיר לו כארבע אמות, מודים הן שהבא ממקום שביתתו וכלתה מדתו של אלפים אמה אפילו במערה שיש בה דיוורין שאינו נכנס להלך ממדתו כלום:

Gemara Eruvin 53b

גמרא עירובין דף נג:

Bruriah once discovered a student who was learning in an undertone. Rebuking him, she exclaimed, "Is it not written, Prepared in all things, and guarded safely; (II Samuel 23:5) if it is prepared in your 248 limbs it will be guarded safely, otherwise [i.e., if some of the limbs, in this case the organs of speech, are not used] it will not be guarded safely?" It was

ברוריא אשכחתייה להווא תלמידא דהוה קא גריס בלחישא. בטשה ביה. אמרה ליה לא כף כתיב (ש"ב כג) ערוכה בכל ושמונה אמה ערוכה במאתים וארבעים ושמונה אברים של אדם משתמרת ואם לא אינה משתמרת. תנא תלמיד אהד היה לו לרבי

taught: Rabbi Eliezer had a disciple who learned in a low voice. After three years he forgot his learning. Shmuel said to Rav Yehudah, *Shinena* [keen witted (root *shnin* to sharpen)], open your mouth and learn the Talmud, that your studies may be retained and that you may live long, since it is said, “For they [the words of both the written Torah and the oral Torah] are life to those that find them, and a healing to all their flesh; (Proverbs 4:22); read not “to those that find them [*lemozteihem, in the kal form*],” but “to him who utters them [*lemotzy-ei-hem, in the hifil form*] with his mouth.” Rabbi Ammi said: What is the exposition of the Scriptural text, “For it is a pleasant thing if you keep them within you; let them be established altogether upon your lips?” (Proverbs 22:18) When are the words of the Torah “pleasant?” “When you keep them within you.” And when will you keep them within you? When they will “be established together upon your lips” [by being uttered clearly and methodically]. Rabbi Zeira said, [This may be derived] from the following: “A man has joy in the answer of his mouth; and a word in due season, how good is it!” (Proverbs 15:23) When does “a man have joy?” When he has an “answer in his mouth.” Another version: When has “a man joy in the answer of his mouth?” When the “word is in due season; how good is it [i.e., when he has the answers to questions put before him]!” Rabbi Yitzchak said, This may be derived from the following: “But the word is very near to you, in your mouth, and in your heart, that you may do it;” (Deuteronomy 30:14) when “is it very near to you?” When it is “in your mouth and in your heart to do it.” Rava said It may be derived from the following: “You have given him his heart's desire, “And the utterance of his lips You have not withheld, Selah.” (Psalms 21:3) When is it that “You have given him his heart's desire?” At the time when “And the utterance of his lips You have not withheld, Selah.” Rabbi Eliezer said: What is the meaning of the verse, “And chains about your neck?” (Proverbs 1:9) If a man trains himself to be like a “chain that hangs loosely upon the neck [i.e., he is pleasant and conciliatory] and is sometimes exposed and sometimes concealed [i.e., he is not continually in the public eye], his learning will be preserved by him, otherwise it will not. Rabbi Eliezer further stated: What is the meaning of the verse, “His

אליעזר שהיה שונה בלחש. לאחר שלש שנים שכח תלמודו. אמר ליה שמואל לרב יהודה שיננא פתח פומך קרי פתח פומך תני. כי היכי דתתקיים בידך ותוריד חיי שנאמר (משלי ד) כי חיים הם למוציאיהם ולכל בשרו מרפא אל תקרי למוציאיהם אלא למוציאיהם בפה. אמר רבי אמי מאי דכתיב (שם כב) כי נעים כי תשמרם בבטנך יכוננו יחדו על שפתך אימתי דברי תורה נעימים בזמן שתשמרם בבטנך ואימתי תשמרם בבטנך בזמן שיכוננו יחדיו על שפתך. רבי זירא אמר מהכא (שם טו) שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב אימתי שמחה לאיש בזמן שמענה בפיו. לישנא אחרינא אימתי שמחה לאיש במענה פיו בזמן שדבר בעתו מה טוב. רבי יצחק אמר מהכא (דברים ל) כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבבך לעשותו. אימתי קרוב אליך בזמן שבפיך ובלבבך לעשותו. רבא אמר מהכא (תהלים כא) תאות לבו נתתה לו וארשת שפתיו בל מנעת סלה. אימתי תאות לבו נתתה לו בזמן שארשת שפתיו בל מנעת סלה. אמר רבי אליעזר מאי דכתיב (משלי א) וענקים לגרגרתך אם משים אדם עצמו כענק זה שרף על הצואר ונראה ואינו נראה תלמודו מתקיים בידו ואם לאו אין תלמודו מתקיים בידו. ואמר רבי אליעזר מאי דכתיב (שה"ש ה) לחייו

cheeks are as a bed of spices?” (Song of Songs 5:13) If a man allows himself to be treated as a “bed upon which everybody treads [i.e., he is humble], and as “spices” with which everybody perfumes himself [benefiting others], his learning will be preserved by him, but otherwise it will not. Rabbi Yosef had a grievance against Rava ben Rabbi Yosef ben Chama. When the eve of Yom Kippur approached the latter thought, “I shall go and pacify him.” He went to Rabbi Yosef’s house and found his attendant engaged in mixing for him a cup of wine [on account of its strength wine, in Talmudic times, had to be diluted with water before it could be served]. “Give it to me,” Rava [who was an expert in the art of mixing] said to him, “and I will mix it.” He gave it to him and the latter duly mixed it. As he [Rabbi

Yosef, who was blind and unaware of Rava’s presence] tasted it, he remarked, “This mixing is like that of Rava ben Rabbi Yosef bar Chama.” “I am here,” the other answered. “Do not sit down upon your legs [the Eastern custom of sitting with legs folded under the body],” Rabbi Yosef said to him, “before you have explained to me these verses. What is the meaning of the verse, “And from the wilderness to Mattanah, and from Mattanah to Nachaliel, and from Nachaliel to Bamot, and from Bamot to the valley?” (Numbers 21:18) If, the other replied, a man allows himself to be treated as the wilderness upon which everybody treads, the Torah will be given to him as a gift; and as soon as it is given to him as a gift, he will be the inheritance of God [Nachaliel is understood as *nachalo-Kel*], as it says, “And from Mattanah to Nachaliel” [*Mattanah*, gift, from *natan*, to give], and as soon as he is the inheritance of God he rises to greatness [*Bamot*, meaning heights], since it says, “And from Nachaliel to Bamot.” But if he is haughty, the Holy One, blessed be He, humbles him, as it says, “and from Bamot to the valley [symbolic of a humble position].” If, however, he repents, the Holy One, blessed be He, raises him, as it says, “Every valley shall be lifted up.” (Isaiah 40:4)

זוהר אחרי דף ס"ז ע"א

והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את נפשותיכם וגומר. רבי חייא פתח (ישעיה כו) נפשי אויתיד בלילה אף רוחי בקרבי אשתרד וגומר. נפשי אויתיד בלילה. נפשי אויתיד בלילה מקעי ליה. מאי נפשי אויתיד. אף רוחי בקרבי אשתרד. ישחרד מקעי ליה. אלא הכי תאנא קדשא בריך הוא רוחא ונפשא דכלא וישראל אמרי נפשי ורוחי אנת. בגין כך אויתיד לאדבקא בד ואשתרד לאשכחא רעותך. רבי יוסף אמר בשעתא דכר נש נאים בערסיה נפקת נפשיה וסלקת

כערוגת הבושם אם משים אדם עצמו כערוגה זו שהכל דשין בה וכבושם זה שהכל מתבשמין בה תלמודו מתקיים ואם לאו אין תלמודו מתקיים. רבא בריה דרב יוסף בר חמא הוה ליה מלתא לרב יוסף בהדיה. כי מטא מעלי יומא דכיפורי אמר איזיל ואפיסה. אול אשכחיה לשמעיה דקא מוזג ליה פסא. אמר ליה הב לי ואימוגיה אנא יהב ליה מוזגיה. כדטעמיה אמר דמי האי מוזגא למוזגא דרבא בריה דרב יוסף בר חמא. אמר ליה אנא הוא. אמר ליה לא תתיב אפרעיך עד דמפרשת לי הגי קראי מאי דכתיב (במדבר כא) וממדבר מתנה וגומר אמר ליה אם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו תורה נתנה לו במתנה וכיון שנתנה לו במתנה נחלו אל שנאמר (שם) וממתנה נחליאל וכיון שנחלו אל עולה לגדולה שנאמר (שם) ומנחליאל במות ואם מגיס לבו הקדוש ברוך הוא משפילו שנאמר (שם) ומבמות הגיא ואם חוזר בו הקדוש ברוך הוא מגביהו שנאמר (ישעיה מ) כל גיא ינשא:

ואסֵהִידת ביה בבר נש על כל מה דעבד בכל יומא. גופא אמר לנפשא נפשי אויתיד בלילה אף רוחי בקרבי אשתרד. דבר אחר נפשי אויתיד אמרה כנסת ישראל קמי קדשא בריד הוא נפשי אויתיד בלילה בעוד דאנא בגלותא ביני עממיא ומניעא נפשי מכל בישתא (גיא וריונא נפשי מכל פיקתא) דקוטר א ביני עממיא נפשי אויתיד בגין לאתבא לאתרי אף רוחי בקרבי אשתרד כלומר אף על גב דאינון משעבדין לבני בכל שעבודא. רוחא קדישא לא אתעדי מנאי בגין למשחר לך ולמעבד פקודך. רבי יצחק אמר אמרו ישראל קמי קדשא בריד הוא בעוד דנפשי בי אויתיד בלילה מאי טעמא בלילה אלא בגין דהאי נפש בהאי שעתא אימריד לחמדא לך אף רוחי בקרבי אשתרד. כד אתער בי רוחא קדישא אשתרד באתערוותא למעבד רעותך כי כאשר משפטיד לארץ. בומנא דמשפט נחית בארעא לבסמא עלמא. כדון צדק למדו יושבי תבל. כלומר יכלין למסבל דינא דצדק ולא ישתצי עלמא מניה. אימתי צדק למדו יושבי תבל כאשר משפטיד לארץ. רבי חזקיה אמר נפשי אויתיד בלילה דא כנסת ישראל. אף רוחי בקרבי אשתרד דא קדשא בריד הוא:

Yosef le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

Rabbeinu Yonah, Sha'arei Teshuva 5c

שערי תשובה לרבינו יונה דף ה ע"ג

Pride brings about several sins and gives a person's evil impulse power over him. As it says, "Then your heart will grow **haughty**, and you will forget the Lord your God." (Deuteronomy 8:14) And it says, "A **haughty** look, and a **proud** heart — are the sinful growth of the wicked." (Proverbs 21:4) In other words, pride is the growth of the wicked because sins sprout from it. As it says, "Then your heart will grow **haughty**, and you will forget." And it says, "The wicked, in his **pride**, hotly pursues the poor." (Psalms 10:2) And it says, "who **pridefully** speak falsehood about the righteous." (ibid., 31:19) And it says, "who have cast their intimidation in the land of the living." (Ezekiel 32:24) Just as people make a furrow in the field in order for seeds to sprout there, so that they will gather much grain, so the wicked make pride a furrow in their hearts, sowing evil thoughts in it, giving rise to and sprouting sins, which are the fruit of their thoughts. This follows the metaphor used by the prophet: "Judgment sprouts like hemlock." (Hosea 10:4) And when it says, "sinful growth of the wicked," it means, the growth of sins. And this includes many sins, as in "the sin of Yehudah" [meaning many sins]. (Jeremiah 17:1) Another possible explanation [of the verse

הגאווה מסבבת כמה עבירות ומגברת יצר לב האדם עליו. שנאמר (דברים ח) ורם לבבך ושכחת את ה' אלהיך. ונאמר (משלי כא) רום עינים ורחב לב ניר רשעים חטאת פירוש הגאווה ניר הרשעים כי ממנה יפרו החטאים כאשר נאמר ורם לבבך ושכחת. ונאמר (תהלים י) בגאות רשע ידלק עני. ונאמר (שם) הדוברות על צדיק עתק בגאווה. ונאמר (יחזקאל לב) אשר נתנו חתיתם בארץ חיים. וכמו שעושים בני אדם ניר בשדה כדי לפרות בו הזרע. ולאסוף רב תבואות. בן עושין הרשעים את הגאווה ניר בלבבם. וזרעים בו המחשבות הרעות להוליד ולהצמיח העבירות שהם פרי מחשבותם. ועל דרך המשל שאמר הנביא (הושע י) ופרח בראש משפט וגו'. ומה שאמר ניר רשעים. פירוש ניר חטאת וכולל חטאים רבים כמו (ירמיה

from Proverbs translated literally] “the growth of the wicked, sin” with the “and” being implicit, [meaning the growth of the wicked **and** sin] similar to “sun, moon” [meaning sun **and** moon] (Habbakuk 3:11). This means, that in addition to the fact that pride causes sins [i.e., “the growth of the wicked”], the characteristic itself is also a sin. As it says, “An abomination of the Lord is every haughty person.” (Proverbs 16:5) And a prideful person is given into the hand of his evil impulse because God's help is not with him, since he is an abomination to the Lord. All the more must a penitent make himself contrite and accept upon himself to behave in the manner that our Rabbis, of blessed memory, prescribed: “And be lowly of spirit before every person.” This will lead to not becoming angry or being particular toward others. He will not pay attention to everything that he hears and will ignore insults. This will help to atone for his sins, as our Rabbis, of blessed memory, said, “Whoever ignores insults, his sins are ignored” — measure for measure. This is very hopeful [for the penitent]. And it says, “Let him put his mouth to dust; perhaps there is hope. Let him offer his cheek to the one who strikes him; let him take his fill with insult.” (Lamentations 3:29-30)

Practical Law:

Rambam, Forbidden Relations, Chapter 22

(1) A woman must not seclude herself even with many men, unless the wife of one of them is there. So, too, one man must not seclude himself, even with many women. We are not concerned about seclusion when there are many women with many men. If the men are outside and the women are inside or the men inside and the women outside, and one woman separates herself [from the women] to [go] among the men, or a man to [go] among the women, this is prohibited as seclusion.

Even a man whose profession and work are with women, is forbidden to seclude himself with women. What should he do? He should work with them in his wife's presence or he should

(י) חטאת יהודה. או יהיה פירושו וְחַטָּאת בְּחֶסְרוֹן ו' כְּמוֹ (חֲבֻקֻק א) שְׁמֵשׁ יָרַח וְהַטַּעַם מְלַבֵּד בֵּי הַגְּאוּהָ גוֹרְמַת הַחֲטָאִים הַמְדָּה עֲצֻמָּה חֲטָאת. כְּמוֹ שְׁנֵאמַר (מְשִׁלִּי טז) תוֹעֵבַת ה' כָּל גְּבוּהַ לֵב. וּבַעַל הַגְּאוּהָ נִמְסַר בְּיַד יִצְרוֹ. כִּי אֵין עֶזֶר הַשֵּׁם עִמּוֹ אַחֲרֵי אֲשֶׁר הוּא תוֹעֵבַת ה'. וְעוֹד חַיִּיב בַּעַל הַתְּשׁוּבָה לְהִכְנַע וּלְקַיֵּים עָלָיו לְהִתְנַהֵג. כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוֹנָם לְבִרְכָה וְהוּי שְׁפַל רוּחַ בְּפָנָיו כָּל אָדָם. וְיִשְׁגִּי מִזֶּה שְׁלֹא יִכְעוֹס וְלֹא יִקְפִיד עַל חֲבִירָיו. וְגַם לְכָל הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יִשְׁמַע אֶל יִתֵּן לְבוֹ וְיַעֲבִיר עַל מַדּוּתָיו וְזֶה יוֹעִיל לְכַפֵּר עַל עוֹנוֹתָיו כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזָרוֹנָם לְבִרְכָה הַמַּעֲבִיר עַל מַדּוּתָיו מַעֲבִירִים לוֹ עַל כָּל פְּשָׁעָיו מִדָּה כְּנֹגַד מִדָּה. וְזֶה פֶתַח תְּקוּהָ נִכְבַּד מְאֹד. וְנֵאמַר (אֵיכָה א) יִתֵּן בַּעֲפָר פִּיהוֹ אוֹלֵי יֵשׁ תְּקוּהָ. יִתֵּן לְמַכְהוֹ לְחַי יִשְׁבַּע בְּחֶרְפָּה:

הלכה

הרמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק כב

א לא תתייחד אשה אחת אפילו עם אנשים הרבה עד שתהיה אשתו של אחד מהם שם. וכן לא יתייחד איש אחד אפילו עם נשים הרבה. נשים הרבה עם אנשים הרבה אין חוששין ליחוד. היו האנשים מבפנים והנשים מבחוץ ופירשה אשה אחת לבין האנשים. או איש לבין הנשים אסורין משום יחוד. אפילו איש שעסקו ומלאכתו עם הנשים אסור לו להתייחד עם הנשים. כיצד יעשה יתעסק עמהן ואשתו עמו או יפנה למלאכה אחרת:

change his occupation. (2) It is permitted to seclude oneself with two sisters-in-law, two wives of the same man, a woman and her mother-in-law, a woman and her husband's daughter, or a woman and her mother-in-law's daughter, because they dislike each other and will not cover up for one another. So too, it is permitted to seclude oneself with a woman who has with her a young girl who understands the meaning of having relations but does not [i.e., is too young to] give herself over for relations; she will not be promiscuous in her presence because the girl may reveal her secret.

במתר להתייחד עם שתי יבמות או עם שתי צרות. או עם אשה וְחמותה. או עם אשה ובת בעלה. או עם אשה ובת חמותה. מפני ששונאות זו את זו ואין מחפות זו על זו. וכן מתר להתייחד עם אשה שיש עמה תינוקת קטנה שיודעת טעם ביאה ואינה מוסרת עצמה לביאה שאינה מזונה בפניה שהרי זו מגלה את סודה:

ACHAREI FOR TUESDAY
TORAH

אחרי ליום שלישי
תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילוי הה דשם ב"ן להשאייר בו הארה מתוספת הנפש משבת שעברה

יא ויקרב אהרן ית תורא דחטאתא די ליה וכפר עלוהי ועל אנש ביתיה ויכוס ית תורא דחטאתא די ליה: יב ויפסב מלי מחיתתא גומרין

יא וְהִקְרִיב אֶהָרֹן אֶת־פֶּרֶךְ הַחֲטָאתַי אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֵּר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פֶּרֶךְ הַחֲטָאתַי אֲשֶׁר־לוֹ: יב וּלְקַח מִלֵּאֲהֻמַּחֲתָהּ

(11) And Aharon will bring his own sin-offering bull, and will [initiate] atonement [by confessing] for himself and for his household, and he will then slaughter his own sin-offering bull. (12) And he will take a pan-full of burning

RASHI

רש"י

(11) **וכפר בעדו ...** — *This is a second confession [i.e., besides that stated in verse 6 above for himself and his household], and is for himself [again] and for his brothers the priests, who are all of them [also] called "his household," as the verse says (Psalms 135:19), "Bless the Lord, O house of Aharon." From here, we see that [all] priests receive atonement through this [sin-offering bull of the High Priest] (Torat Kohanim 16:29; Shevuot 13b). And the entire atonement of the priests is exclusively for defiling the Sanctuary and its holy [sacrifices, e.g., when a priest forgot that he was in an impure state, and entered the Sanctuary or ate from holy sacrifices], as the verse says (16 below), "And he will effect atonement upon the Sanctum, from the defilements [of the Children of Israel]."* (Shevuot 14a) (12) **From upon the altar** — [referring to] the external altar (Yoma 45b). **From before the Lord** — means: From the side [of the altar] that

(יא) **וכפר בעדו וגו'.** (ת"כ) רד"י שני עליו ועל אחיו הכהנים, שהם כלם קרויים ביתו, שנאמר: "בית אהרן ברכו את ה' וגו'". מכאן, שהכהנים מתכפרים בו, (ת"כ) וכל כפרתו אינה אלא על טמאת מקדש וקדשיו, כמו שנאמר: "וכפר על הקדש מטמאת וגו'"; (יב) **מעל המזבח.** החיצון: **מלפני ה'.** מצד